

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy hóra I ker. Egy hóra . . . I ker. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Füstöl a kémény . . .

Füstöl a kémény a budai királyi várban. Sűrög-forog a kuktahad a márvány pádimentomos királyi konyhában. Surolgatják az aranytálat, melyekből a nagy urak nyalakodnak. Az őrség kürtöse fujja az érczkürtöt. Magas vendég érkezett a királyi várba, a melynek egész esztendőn át nőtte a tű a küszöbét. A király jött meg. Az urak egymást lökdösve, egymás tyukszemét tiporva tolakodnak a biboros hatalom fényénél sütkérezni és az ujságokból is fuvola hangon zengenek a buzditások: örvendjünk, ünnepeljünk! Itthon van, hazajött magyarok királya.

Azonban a nemzet zöme nem örvendez, sem nem ünnepel. Mert fáj minkünk, hogy olyan ritkán füstöl a budai várkastély kéménye. Mert fáj minkünk, hogy a magyar király ma is csak ritkán, vendégeskedni fárad mihozzánk osztrák generálisok, osztrák darabontok, tubákos osztrák lakajok kíséretében. És hogy a midőn a tündérszép királyi várkastélyban időzik is, ekkor is csak a tányérnyaló urak férközhetnek magas színe elé.

A szétszakított fátyol.

— Spiritiszta történet. —

Régen történt, de oly élénken emlékszem vissza rá, mintha csak tegnap történt volna.

Az 1878-ik év őszén meglátogattam A . . . barátomat, egy kis vidéki város alprefektusát. Hónapokon át gyötört levelekkel, hogy látogassam már meg új méltóságában, míg végre rászántam magam. Esküvőjére én is hivatalos voltam, tudtam tehát, hogy bájos kis felesége van, akit a jóság és szőrényesség mintaképének tartott a férje.

Engem, a párisit, természetesen a legnagyobb kitüntetéssel fogadtak és a legszélyesebben vendégeltek meg. Délutánonként A . . . barátommal bekalandoztuk a környéket, csak este térve vissza az ebédhez. A mikor már mindent megláttam, így szólt barátom:

— Holnap tovább fogunk kocsizni. Megmutatom neked a fekete köveket. Régi lépcsőkhöz hasonló köépitmények ezek, még az ó gallok idejéből valók, a mikor oltárkövek gyanánt szolgáltak. A feleségem sem ismeri még s ő régóta kinez már, hogy egyszer oda vigyem.

Ezért olyan árva a hü magyar nemzet. Magyarok királya csak vendég minálunk. Ma yar népét nem ösmerheti meg soha. Az álnok lelkü tanácsurak áthághatatlanabb gátat vetnek király és nemzet közé, mintha tenger áradatja emelgetné köztük végtelennek tetsző tarajos hullámaikat, mintha felhők ködébe nyuló hegyóriások képeznék a tiltó határkövet.

Adja Isten, hogy ne képezzen országos csodát a budai királyi várkastélynak füstölő kéménye. Adja Isten, hogy a királyi várkastély küszöbénél ne verhessen gyökeret a fű és hogy királyunk ne ritka vendégként, hanem igazi, állandó házigazdaként szállja meg igazságos Mátyás király hajlékát; mert ekkor, hisszük, hü magyar népét, hü magyar népének nehéz, árva helyzetét nemcsak az álnok tanácsadók állatása, nemcsak a diszmentés nagy urak bókjai, nemcsak a diszkapukról hulló virágok illata után fogja ösmerni; hanem az igazságos Mátyás király dicső példája szerint szeretettel, bizodalommal, atyai jótévő indulattal keresi fel nemzetét és ekkor következik igazi örömnép. Tisza Istvánék műpa-

rádézása és kapaszkodása ekkor fog majd a sivár kicsinységében lelepleződni, midőn király és a nép megérti, midőn a felséges király és felséges nép a kapzsi közvetítők nélkül közelíti meg egymást. Adja Isten! Mielőbb így legyen.

A vasutasok ügye.

(Zágrábi levél. — Vasutasok pótléka.)

Rövid hirt közöltünk tegnap. Zágrábból keltezett levélben az volt megírva, hogy a horvátok lelkes örömmel várják a vasutasok minősítését a magyar állam köztisztviselőivé. Mert e minősítés után megkezdik a harcztot, amely lappangó életet élt azóta, amióta Baross Gábor vasúti alkalmazottaknak minősítette a mávistákat.

A kormány ne keressen tehát mindenáron törvénybe iktatott czímet üldözéseinek a szépitésére. Ne faggassák hát a vasutasokat azon a czímen, hogy esküt tét közhivatalnokai a magyar államnak. Ne bolygassák meg e kérdés feszegetésével a leskelődő zágrábiakat.

Aztán meg itt van a király. Szüntessék be a bulletinek kiadását legalább itt tartózkodása idejére a tizenháromról. Vagy ha már igazán okosat akarnak cselekedni, hozzanak az ártatlanoknak királyi kegyelmet. Nem is kell érte Bécsbe gyorskocsizni. Itthon a király, Budapestben.

Másnap a megbeszélte órában fölkeredtünk. A . . . barátom tartotta a lovakat, mellette ült a felesége. Én a hátsó ülést foglaltam el. Csak harman voltunk, szolgát nem vittünk magunkkal, mert ez a bizalmas egyedüllet sokkal kedvesebb volt.

Ködös, berátságatlan volt az idő, a mely valósággal melancholikussá tette a tájat. Mikor a fekete kövekhez értünk, már jóformán este lett.

Kiszálltunk. A . . . a lovaira vigyázott. A felesége meg én kissé beljebb hatoltunk hogy őseink vallásos maradványait közelebről megtekintsük. A fiatal asszony még egy oltárra föl is kapaszkodott, mintha most is látnám, a mint az évszázados romok fölött állott s elegáns silhouettette, drap ruhája, vörös sálja és fehér fátyollal borított arca bizar anachronismusként ütött el a megfelelt őskori kövek színétől.

— Milyen szép, hanem mégis milyen szomorú és borongós itt minden! kiáltá föl az asszony.

Lejött az oltárról és mikor távozni készültünk az egykor szent, de ma oly szomoruan elhagyott helyről. A . . . barátom így szólt:

— Sietnünk kell. Az ég fenyegetően

borul. Sötét éjszaka lesz ugyanis, mire hazatérünk.

A kocsit hosszú, fehér vonalként kigyózott a síkságon át. A szél éppen az arczunkba fujt, mindegyre erősbödvé és sisseregve fityűit a füleinkbe.

Mind a hárman hallgatunk. Én az ülés támlajába fogódzva, arczomat a barátom vállához szoritottam, hogy némiképpen védjem magam a szél ellen. És eszembe jutott Páris, meg az ifjuságom, meg sok más emlék, a melyeket rég elfeledtem. Fantasztikus gondolatok kóvalyogtak az eszembe s úgy éreztem, mintha messze, végtelen messze lennék a tájról.

Egyszerre kéz sulyát éreztem a vállamon. Hirtelen megfordultam . . . borzalmas látvány tárult elem.

A mellettem levő üres helyen egy asszony ült. Arczáról lefoszlott a hus, a szemüregi üresek voltak. Fel akartam kiáltani, de a nő ajkához emelte az ujját és hallgatást parancsolt. Egy hang sem jött ki a torokomon.

Az asszony hosszú fehér lebernyegbe volt beburkolva, csak az arca — hus nélküli arca — volt fedetlen, a melyben pokolhoz hasonló üres szemüregi felemesen

A női szépség ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra” féle arczerm, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatású arczerm, **szeplő, májfoltok, vörös pattanások és mindennemű bőrtisztálanság ellen.** — Egy tégly 1 korona, hozzá való szappan szintén 1 korona. Egyedül kapható: **Dr. ROTSCHNEK V. EMIL** utóda

Grósz Nagy Ferencz
 gyógyszerésznél
DEBRECEN, Kossuth-utca

Megirtuk, hogy Hieronymi kereskedelmi miniszter a Máv. alkalmazottai részére az 1903. évi költségvetés terhére 1.600.000 koronát utalványozott ki, Mint az Ujság értesül, ez az összeg rendkívüli pótlék czimén fog a vasutasok kezébe jutni. És pedig visszamenő hatálylyal; nyugdíj, adó vagy egyéb illeték levonása nélkül. Az összeg kiosztása a vasuti fizetésrendezésről szóló javaslat törvényerőre emelkedése után fog kiosztásra kerülni. Arányosan a törvényben foglalt fizetési táblázathoz képest.

Magyar tea a király asztalán.

— Most már boldog a magyar! —

Budapestről írják: „A magyar király asztalán ma reggel zamatos magyar tea párolgott, amely a felségnek nagyon ízlett.

Ezt a bulletint hozták ma a délelőtt Tallián Béla tudomására, aki meghatottan szólott:

— No, most már én is ihatom egy csészével.

Aki járatlan a diplomáciai szokásokban, naivul azt kérdezhetné:

— Miért ihatik most már Tallián miniszter teát? Hiszen ihatott volna tegnap is.

Ihatott volna. De nem abból a theából. És hogy miért nem, azt így mondja el egy földmivelésügyi befentes:

Két esztendő előtt Szabó miniszteri főhivatalnokot Chinába küldte ki Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter, hogy ott a thea termelést tanulmányozza. A főtiszt haza érkezett és végig kóstolta az ország valamennyi föld fajtáját, hogy melyik szeretkeznék meg a theával. Itt is ültetett, amott is, meg emitt is. Topolya iájékán akadt egy láncznyi televény föld, ahol a talaj méltányolta a jövevényt és méregdrágán ugyan, de kosztolta. A múlt évben már termett egy szakajtó-

val; azt ki is készítették valóságos m. kir. illatos theának.

Néhány marékka küldtek belőle a theaminiszternek, Tallián Bélának. Tallián megmutatta Lukács Lászlónak, a ki nagy elragadtatással szólt a theáról, mint jövendő adóalanyról, amelyre már most, zsenge korában, hajlandó volt kivetni 60 korona fogyasztási adó. Hogy azonban a theának teherviselő képességét kipróbálhassa, mintát kért.

— Megbocsáss — szólt Tallián.

— Még magam sem izleltem meg, bár sorvaszt a vágy, És nem kóstol a kabinet se addig, amig meg nem kóstolta a legelő magyar ember.

Ma reggel már megkóstolta a magyar király. És tán ma este thea izelő minisztertanácsra hívta a kabinet tagjait Tallián Béla.

Most már ezután elmehet (ó nem zabot hegyezni!) teát tenyészteni a boldog magyar.

Bérharcz a végletekig.

Az elkeseredett kefégyári munkások.

Immár hat hete tart a debreczeni két kefégyár munkásainak bérharcza. A múlt het közepén már-már úgy látszott, hogy a gyárosok és a munkások közti ellentétek kölcsönös engedékenységgel elsimulnak, amikor a sztrájk ujult erővel tört ki és most meg kevesebb a remény arra, hogy a beke helyreálljon, mert a munkások is, a gyárosok is visszatértek merev álláspontjukra.

Eltökélt szándékuk a gyárosoknak, hogy a munkát megkezdik azon munkásokkal, a kik a régi feltételek mellett is hajlandók dolgozni és új munkásokat hoznak, illetve vesznek föl a sztrájkolók helyett, akiket végleg elbocsátottaknak tekintenek.

Beleszólt a kefégyári munkások bérharczába a belügyminiszter is, akinek leirata alapján Végh Gyula rendőrtörök kapitány az alábbi hirdetőment bocsájtotta ki 5086/1904. r.fk. sz. alatt:

„Hirdetőment. A nagyméltóságú m. kir.

belügyminiszter urnak 1904. évi ápril hó 29-én 2666. eln. szám alatt kelt rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy mindazon bérharczban álló kefégyári munkások, akik munkába lépni akarnak, a rendőrhatalom által karhatalommal fognak ebbeli szándékukban megvédelmezteni mindazok ellen, kik őket szabad elhatározásukban erőszakkal vagy fenyegetéssel megakadályozni akarják. A sztrájkantányát felügyelet és megfigyelés alá vettem s az esetben, ha a munkások ott akarattuk eltönné visszatartatnak s a munkába állani akarók szóval vagy tettel bántalmaztatnak vagy erőszakkal fenyegettetnek, a sztrájkantányát a közhatalmi erő igénybe vételével azonnal feloszlatom s az ezen rendelet ellen vétőkkel szemben a büntető törvénykönyv megfelelő szakaszainak egész szigorát alkalmazom.

Ez a hivatalos hirdetőment falragaszon is megjelent, azonkívül Jeney Sz. Miklós rendőrkapitány a bűnügyi osztály főnöke öt lovas rendőrrel megjelent az olajütőbeli sztrájkantányán és ismertette a munkásokkal a belügyminiszter leiratát és a főkapitány rendeletét, valamint figyelmeztette őket, hogy mi vár azokra, akik a dolgozni akaró munkásokat a munkába lépéstől visszatartják.

Ugyaníly értelemben beszéltek a munkások vezetői is, Gál István és Vássonvi Sandor, aki felemlítette, mikor Simonffy Imre polgármester 25 éves jubileuma volt, a kor erőszakkal gyűjtöttek a gyárosok a polgármesternek vásárandó ajándéokra és addig nem is adták ki a heti keresetüket, míg a kitett ivre alá nem irtak néhány filért — ellenben most három munkást 10—10 korona pénzbüntetésre vagy 1—1 napi elzárásra ítélt a rendőrség, mert az István-gőzmalomhoz mentek, hogy átvegyék szombaton az ottani munkások által a sztrájkolók segítségére önként összeadott összeget. Végül felszólította a munkásokat, hogy a rendőrség védelme alatt térjenek vissza dolgozni a gyárba, de egyetlen munkás sem jelentkezett.

— Nem megyünk, csak akkor, ha a követeléseinket teljesíteni fogják — felelték.

Egyébként a sztrájkantányán csend és rend van. A munkások rendületlenül kitarának, úgy hogy kedden a Falk-gyárban csak 14 munkás, 8 férfi és 6 nő dolgozott, míg a Stern-féle gyárban nem dolgozott senki.

Mi az ujság?

Káplár parancsol az őrmesternek. Az aradi indóházban történt a minap este. Berobogott az erdelyi vonat, melynek vonatvezetője káplári, a fékezője meg őrmesteri sarzsit viselt. A vonatvezető leugorva a vonatról, oda kiáltja a fékezőnek:

— Őrmester! Le a lámpákkal!

Az őrmester a közönség általános derűtsége közepette teljesítette a káplár parancsát.

Papok báránybőr süvegben. A Szegedi Napló írja: Csudálatos szegény ország lehet az az Örményország, hogy a papjai mindig a világot rójják. Alig van hónap, hogy Szegedre is ne vödne kettő-három a szép fekete szakállas szent atyákból, akiknek mindig van mire kéregetniök. Hol a templom égett le, hol a klastromot vitte el a víz, az az áldott szerencsétlenség mindig ad valami jogczimet a koldulásra. A jámbor barátok közül, akiknek némelyikével nem szeretne éjszakának idején magányosan sétálgatni az ember, többen már magyar szót is tudnak ejteni, annyira itthon vannak ezen a szép magyar földön. Most is kóbo-

feketéltek felém. Mozdulatlanul a félelem től meredtem reá, a kísértet aztán felállt és ráhajolt a barátom feleségére, a ki előtte ült, olyan mozdulatot tett, mintha megakarná csókolni.

— Istenem ez a szél! — kiáltotta a fiatal asszony, felém fordulva. — A fátyolom elszakadt.

A pillanatban ismét éreztem az iménti szorítást a vállamon, de a phantom helye most üres volt! Azonnal felállottam a kosiban és körülnéztem. Semmi! Az ut üres volt, semmiféle élőleny, sem tárgy, semmi!

— Milyen rettenetes szél! — kiáltott madame A . . . ismét. Ön is észrevette, uram! A fátyolom, mintha valami láthatatlan kéz tette volna, egyszerre széthasadt.

Hideg verejték lepte be a homlokomat. A tagjaimon átfutott a borzadás, a nyelvem a szájam padlásához tapadt. Heves fájdalom a vállamon bizonyította, hogy nem hallucináltam. A szorítás helyére nyultam, — plaidem el volt hasadva.

Megnéztem a szövetet: öt ujjnyomhoz hasonló lyuk kézzel foghatóan bizonyította a rettenetes phantom nyomát.

A mikor ismét magamhoz tértem, az a gondolatom támadt, hogy elmondok mindent a barátomnak. De vonakodtam, mert nem akartam megrémíteni a fiatal asszonyt s attól is tartottam, hogy a barátom kikaczag

és örültnek tart. Boldogan lélekztem föl, mikor a városka első lámpafényeit megpillantottam.

Amint megérkeztünk, madame A. min denekelőtt leoldotta a fátyolát, a mely a szó szoros értelmében el volt szaggatva. Mosolygva mutatta meg nekünk, nem is sejtve, mit láttam én.

Asztalhoz ültünk, de én főfájás ürügye alatt hamar a szobámba vonultam vissza. Unsztolt a kíváncsiság, közelebb megvizsgálni a plaidemet. A lépcsőkön felmenve, azzal hitegettem magam, hogy minden csak képzéledés volt és kendőmet épen fogom meglatni. De az öt hasadás mégis rajta volt — szemmel láthatólag, kétségkívül. A vállamban pedig még most is éreztem a hasogató fájdalmat.

Másnap visszatértem Párisba, azután csakhamar elhagytam Franciaországot. A következő év október havában fekete szegélyű levelet kaptam A . . . barátomtól. Arról értesített, hogy kedves, szép felesége meghalt . . .

A borzalmas látomány ismét elébem rémlett iszonyatos csontkoponyájával . . . A szép, ifju asszony halála napját előző esztendőben ugyanezen nap jártunk a fekete-köveknél, ugyanezen nap tünt elém a rémes je lenség; mert az ég és föld között sok van, amit nem fejthet meg az emberi elme.

rol itt belőlük vagy feltuczat, dimatlan nagy köpenyegben, zsiros fekete lebernyegben, rongyos bocskorban — és vadonaturj bárányszőrűben. Mikor ma a torony alatt jártak, úgy tréfásan meg is tudakolták tőlük, hová hagyták a fejükről az örmény sattyakot?

— Ők elhagytak fejet — mosolygott kedélyesen a főörmény — magyar szücs megcsinálta ujat . .

Aztán kedélyesen tovább lépkedtek a nagy bárányszőrű sapkákban, melyek alól nagy szemekben potyogott a verejték. Ezek legalább kibírják, még hazaérkeznek az ararát hegyére.

Fegyveres rablók. Magyar-Csékeröl jelentik, hogy Pusztabikácson tegnap öt rablók törtek be egy ott lakó gazda házába s a gazdát agyba-főbe verve kifosztották a házat. Pánye Flóra és fia, György aludtak, mikor rájuk törték az ajtót s a szobába hét fegyveres rablót rontott be. Alig volt idejük a védekezésre, a rablók nekik estek s agyba-főbe verték őket. Mikor tehetetlenül tértek el a földön a rablók felfeszítették a szobában álló ládát és onnan minden holmit, egyebek közt 220 korona készpénzt elrabolták. A fosztogatás munkája után fegyverükkel lövöldözve a Miklóslázur felé vivő uton távoztak. A vakmerő rablók a csendőrség erélyesen nyomozza. Pánye Flóra és György állapota életveszélyes.

Halálugrás a harmadik emeletről. Budapestről írják, hogy az Andrássy ut 84. számú ház harmadik emeletéről ma korán hajnalban négy órakor leugrott egy Hay Samuné nevű özvegy uriaszony. Mikor még az egész ház aludt, felkelt, halotoiletben felmászott a folyosó vasára és leugrott róla. Óriási zuhanással ért le a földre és mire a hazmesterné meg a házbéliek kirohantak hozzá, alig volt benne élet. Hayné már nem fiatal asszony. Az ura öt év előtt halt meg és az özvegyasszony vagyon, támasz nélkül maradt a két jogász fiával, akik még maguk is rászolgáltak volna némi támaszra. Ez a folytonos küzdés, nélkülözés roppant ideges, beteg asszonyt csinált Haynéből. Többször mondta, hogy nem bírja el ezt a sok küzdést, gondot és öngyilkos lesz. Féltek nagyon, soha nem hagyták magára, hogy ne tegyen kárt magában. Azonban ez mind hiábavaló volt. Ha csak egy pillanatra is magára maradt Hayné, rögtön az öngyilkosságra gondolt. Egyszer a kést vették ki a kezéből, mások mérget találtak a szoknyája zsebében és minden alkalommal kijelentette, hogy mégis csak öngyilkos lesz. Ma hajnalban véghez is vitte ezt a tervét. Lábujjhegyen kilopódzott a lakásából és a folyosó vasán keresztül levetette magát az udvarra. A mentők vitték be a Rókus-kórházba. Az állapota reménytelen.

Huszonnyolc halott. Az élesdi vérfürdő halottjainak a száma 28-ra emelkedett. Tegnap ismét meghalt két áldozat a biharmegyei közpórházban.

Szerelme a tébolydában A szerelmi tragédiák sorozatába most olyan eset került, amely valóban páratlan s rémregénynek szolgálhatna anyagnak. Távirat jelenti, hogy Nancy városban az ottani tébolydában egy Box nevű tanítónő került, akit lopás miatt előbb a vádlottak padjára ültettek, aztán — nagyobb botrány kikerülése végett — tébolyodottnak mondták ki. A tanítónő rendkívül szép és veszedelmes nő. Temérdek szerelmi kalandja volt és amikor a tébolydába került, első dolga volt eleszbitani egy fiatal orvost, Bichebois doktort. Nagy hatást tett a szép, gonosz nő a fiatal

orvosra, eltántorította a hivatásától, rábirta, hogy mindenféle kedvezményt eszközöljön ki a számára, végül még házasságra is akarta csábítani. Az orvos mindenre ráállt; hanem aztán felfedezte a nő rossz multját és megundorodott tőle. A szerelmében csatlódott ember azonban még ekkor sem tudott szabadulni büvölője hatalma elől: valósággal tébolyodott lett önmaga is. Tegnap előtt éjjel két revolverlövés fejezte be a szerelmi regényt. Az orvos előbb a kedvese agyába röpített egy golyót, aztán magát ölte meg.

A kis Rózsa Sándor.

A tizenkét éves lóköti.

Érdekesebb lakója aligha volt még a szegedi csillagbörtönnek, mint az a kis legényke, akit a napokban szállítottak be a ma-ói járásbírószághoz. Az egész kis börtönlakó nem nagyobb, mint egy csizmaszár és noha alig mult 12 éves, mégis olyan büntetett terheli, aminőt csak a legvakmerőbb gonosztevők szoktak elkövetni. Amint ott sétál egymaga a Csillagbörtön udvarán a virágágyak között, azt hinné az ember, hogy játszó gyerek. A tisztviselők, a börtönőrök s magok a rabok is mosolyogva néznek rá s csendesen susogják:

— A kis Rózsa Sándor! A második Bogár Imre!

Csakugyan ráillik ez a kis anyagyász a. Csodálatos meresszeggel meglapta a gazdáját. Elhajtotta a kocsiját, lovait s talán már a tizedik falu határába járt, mikor elfogták a csendőrök. Elítélték 6 hónapi javítóintézetben eltöltendő börtönre. Mig fölvetél: a väzi javítóintézetbe elintézi az igazságügyi miniszterium, addig a Csillagbörtön lakója marad. Jóformán az egész napot elsétálja. Mosolyognak rá s visszamosolyog. Megszólítják és nevetve, szinte bámulatos értelmességgel mondja el az esetét.

Bólya Gergelynek hívják. Mostanában mult 12 éves. Apja meghalt, csak anyja él, aki szegény napszámos asszony Makón. A jó multkoriban elszegődött Inokai József makói tanyai földműveshez béresfiúnak. Másnap a gazda, a fia és ő kocsin kukoriczát vittek eladásra a városba. Amint beértek Makóra, egyik korcsma előtt megállottak. A gazda és fia bementek egy pohár pálinkára. Ezalatt elhajtotta a kocsit. Meg sem állott Nagylakig. Ott a kukoriczát eladta egy tót asszonynak.

— És mit csináltál a pénzzel? kérdezik tőle.

— Hát mit csináltam volna mást, mint elköltöttem? — mondja a kis akasztófavirág. Megszálltam egy vendéglőbe. A lovakat kifogtam, én pedig megvacsoráltam. Még bort is ittam, cukrot is ettem, aztán lefeküdtem. Azt mondtam a korcsmárosnak, reggel korán keltsen fel, mert Aradra megyek az apámért. A korcsmáros nagyon nevetett, hogy milyen bolondok lehetnek azok az emberek, akik engemet, ilyen kis gyereket küldtek el a hosszú utra. Még meg is kérdezte a korcsmáros, hogy nem félek-e? Nem bizony, mondtam neki.

— Aztán hol fogtak el a csendőrök?

— Már majdnem Aradra értem, Bruckenu falu határában.

— És nem ijedtél meg?

— Egy kicsit igen, de aztán megcsapoktam a deréseket. De nem ért semmit, mert a kakastollasoknak jobb lovuk volt és utólérték. Mikor elfogtak, nem tudom mért, de nagyon nevettek. Én is nevettem, pedig nagyon bántott, hogy nem tudtam tuladni a kocsin, lovakon. Hej, milyen gazdag ember lettem volna egyszerre!

— Jártál-e iskolába?

— Jártam bizony, három hónapig. De azért tudok ám úgy írni, mint a városi nagy diákok.

Le is hajol rögtön és az ujjával kaligrafikus betűkkel rajzolja pevét a porba.

— Csinálsz-e még egyszer ilyen bünös dolgot?

— Nem én — mondja elfordulva a kis anyagyász és tovább folytatja sétáját, mosolygását.

Egyházi élet.

Bujdosó András gyűjtése a homokkerti ev. ref. imaházra. Székely Elek 1 korona. Özvegy Nagy Balintné 2 korona. Szathmári Ferencz 1 korona, özvegy Fehér Andrásné 50 fill. Lakatos Lajos 2 kor. idősb. Almási Károly máv. mozdonyvezető 2 kor. Sétő Sándor 2 kor. Fő összeg bevétele összesen 224 kor. 30 fill. Katona Gábor 5 kor. Balogh György 1 kor. Gáll Mihály 5 kor. Eperjesi István 4 kor. Begöcsi József 2 kor. Kapusi János 4 kor. Bogdány Miklós 2 kor. Páti János 1 kor. Magyar Lajos 2 kor. Alföldi András 2 kor. özv. Károlyi Sándorné 1 kor. Szabó István 1 kor. Fülöp János 1 kor., Gelért János 4 kor., Szabó Istvánné 1 kor., Salai István 2 kor., Borsi Károly 1 kor., Palánki Jánosné 1 kor., Földi József 2 kor., Hornyák Lajos 2 kor., Balogh József 2 kor., Bónis András 2 kor., Kapusi Mihály 2 kor., Ecsedi Mihály 20 fill., Major János 10 fill., Bancsi Mihály 1 kor., Szilágyi János és neje ács iparos 5 kor., Szegedi Gyula 40 fill., Lőrinczi János 1 kor., Szabó Sándor 40 fill., Kozak Gábor 1 kor., Kiss József 2 kor., Szilágyi József suszter 1 kor., Kiss János bádogos 1 kor., Kozma Lajos törv. szolga 5 kor., Szabó György 2 kor., Tóth Gergely 1 kor., Fogarasi Imre 1 kor., özv. Bede Istvánné 40 fill., Fülöp Károly 1 kor., id. Erdeji István 2 kor., ifj. Erdeji István 1 kor., Szentesi József 1 kor., Szakál István és neje 5 kor., Poszert János 3 kor., Siteri Sándor ácsmester 1 kor. Kint lévő pénz összeg összesen 86 kor. 50 fillér.

Itélt önmaga felett.

Az öngyilkos pénzhamisító.

Pár hét előtt a rendőrség kinyomozta, hogy Szabó Mihály, Garai-utca 14. sz. a. lakó lakatosmester pénzhamisító műhelyt rendezett be lakásán. Mikor nesztét vette a nyomozásnak, elűntette az összes bünjeleket, amelyeket azonban mégis megtaláltak a kutban és az emésztő gödörben.

Ekkor megtört és töredelmesen bevallotta bünét. Az ügyészség szabadlábon hagyta. A sorsa azóta még rosszabbra fordult. Az emberek elfordultak tőle, munkát nem kapott. A szégyen és nyomor egészen megtörte.

Kedden délután kézbesítették neki a debreczeni ügyészség vádiratát, a melynek értelmében vád alá helyezték hamis pénz gyártásáért és forgalomba hozataláért. Elolvasta a vádiratot, amelyből megtudta, hogy a börtön elől nincs menekvés.

— Nem élem tul a szégyent — mondta már régebben is. Inkább elpusztítom magam, de a börtönt nem viselem el.

Izgatottan járt fel s alá a szobában. Előkereste 9 milliméteres csövű forgópisztolyát, megtöltötte és mig a felesége kint járt az udvaron, azalatt végrehajtotta önmaga felett a halálos ítéletet. A széken ülve a jobb halán-

tékához szoritotta a fegyvert és kétszer egymásután a fejébe lőtt.

Mire hozzátartozói és a házbellek berohantak, már meghalt. Előtte az asztalon a vádirat hevert mintegy magyarázatául öngyilkosságának.

Holttestét a rendőrség a megejtett vizsgálat után beszállította a közkórház halottas kamrájába. Onnan fogják temetni holnap a megtévedt embert, akit a pénzvágy ördöge élete virágjában, 43 éves korában kergetett a halálba. Boldogtalan özvegye és két kis árvája maradt hátra.

Társas-élet.

— Rövid szoknya. — Pap helyett fényképész. —

Egy belga lap kedves anekdotát elevenít fel, a melyből kitűnik, hogy II. Lipót belga király fiatal korában nem szerette — a balletet. A király, amikor még csak brabanti herceg volt, egy este a brüsszeli operaházba ment Brouckére polgármester társaságában. Valami látványos balletet adtak, hanem a fiatal hercegnek sehogy sem tetszett a dolog. Arczán határozott visszatetszés, sőt megbotránkozás tükröződött. A polgármester csodálkozva kérdezte, mi a véleménye a balétról?

— Nagyon rossz véleményem van róla, — felelte indignálódva. Mégis csak hallatlan dolog, hogy ezeknek a tánczosnőknek ilyen — rövid a ruhájuk!

— Fenség, felelte az öreg polgármester, az ön korában én mindig tulságosan hosszúnak tartottam.

Azóta II. Lipótnak is megváltozott a véleménye.

Nem mindennapi jelenet játszódott le a járásbíróóság előtt. Hegyesen kifent bajszu parasztikus ember és kaczkias menyecske állottak be nagy alázatosan.

— Mi járatban vannak? — kérdezte a járásbíró.

A felelet helyet mind ketten merőn nézték a padlót. Köhögtek is hozzá egy keveset, majd nem csekély komolysággal tudatták, hogy válni akarnak.

— Az már baj, — mondta a bíró hivatalos komolysággal. — Akkor nem jó helyen járnak ám, mert ez a dolog nem tartozik ide, hanem a polgári bíróságra.

— Nem-e? Hat akkor hova menjünk? — kérdezte méltatlankodva az ember.

— A polgári törvényszékre menjenek! Különbben meg vannak-e maguk esküdve? — érdeklődött a bíró.

— Meg-e?

— Ugy értem, hogy voltak-e anyakönyvvezető vagy pap előtt? . . .

A menyecske epirulva tekintett az emberre, ez viszont zavarral vizsgálta az aszszony arcát, míg végre a menyecske kissé szegyenkezve adta meg a választ:

— Ott nem voltunk soha kezeit csókolom, hanem a Gondi fotografusnál jártunk. Az levett bennünket — egy képre . . .

Ezt a „szívéhez“ intézett „dal“-t meg lapunk egyik fiatal poétája írta:

Szívem téged nem értek szenvedések,
Nem ért a sors hullámcsapása.
Azért veszed zokon, azért borulsz el
Mindjárt minden kis változásra.

Hányan vannak, akik átvirasztják
A bús éjszakák egész sorát,
Kik a szerelmet, kik a boldogságot.
Csak álmaikban álmodják tovább.

Kató József.

UJDONSÁGOK.

Református szegényházak építése.

A belügyminisztertől ma fontos leirat érkezett a városhoz. A belügyminiszter ugyanis jóváhagyta ama közgyűlési határozatot, amely oly módon szavazott meg 180.000 koronát a ref. szegényház építésére, hogy a tervezett új nagy kölcsön megkötéséig ideiglenesen 100 ezer koronát a községi adót pótló alaptól 80 ezeret pedig a földi pénztárból veszen fel 4% kamat mellett.

A pavillon-rendszerben épülő szegényház terveit műszaki szempontból a kereskedelemügyi miniszter is jóváhagyta; csupán a szilárdság és tartósság érdekében talált azokon kisebb rendű változtatni valókat.

A költségek összesen 192884 kor. 67 fillérben vannak megállapítva; de ebből a nyilvános árlejtés alkalmával tetemes megtakarítás remélhető.

A 100—100 személyt befogadó emeletes férfi és női szegényházak egyenkint 71088 kor., a két lakosztálylyal bíró dékáni lakra 18852, a fürdőre 19856, felszerelésekre 11999 kor. van előirányozva.

Az idén ez lesz legnagyobb építkezése a városnak s ezzel már csak azért sietnie kell a városnak, mivel a ref. egyház a közte és a város között létrejött egyezés szerint az ispotályok felépítésétől számított négy év múlva köteles a maga költségén felépíteni ugyanott a ref. fiu és leányárvaházat is.

Bánffy Dezső báró képviselőjelölt.

Az új-párt alapítója és vezére, báró Bánffy Dezső Szeged város I. kerületében lép föl.

A jelölés vasárnap megtörtént. Bánffy báró május 7-én utazik Szegedre és 8-án tartja meg programbeszédét.

A szabadelvűpárt Rónay Jenő ny. torontáli főispánt, a 48-as Kossuth-párt pedig dr. Becsey Károly szegedi ügyvédet léptette föl.

A kerületnek 2700 szavazója van, amelyből eddig még sohasem szavazott le ezernél több. Bánffy megválasztása bizonyos, bár úgy lehet, hogy csak a pótválasztáson fog győzni.

— **Három bizottság egyesült ülése.** A város gazdasági, jog és pénzügyi bizottság, a kedden délután 4 órakor tartott ülést Bészler Károly tb. főjegyző elnöklété alatt. Az ülés egyetlen tárgya a közös albizottság kiküldése volt, amelynek a házipénztár és a különböző alapok 1903. évi zárszámadása lesz a feladata. A közös albizottság tagjai lettek: Kardos László, Debreczeni Lajos, Horváth István és ifju Schwarz Vilmos. Az albizottság feladata, hogy a zárszámadást tüzetes, tételenkénti vizsgálat alá vegye és véleményes jelentését majus 15-ig beterjessze. E jelentés alapján fogja tárgyalni az 1903. évi zárszámadást az egyesült hármas bizottság.

— **A kereskedelmi és iparkamara** e hó 2-án d. u. tartotta ipari szakosztály ülését, melyen számos fontos ügyben történt előleges vélemény nyilvánítás. Többek között tárgyalatott a debreczeni ipartestületnek a Debreczen sz. kir. város közműves és ács munkások viszonyai iránt hozandó szabályrendelete ellen emelt több üdvös kifogása; a debreczeni szállodások és vendéglősök stb. ipartársulatának a debreczeni rendőrfőkapitánysághoz beadott azon kérelme, miszerint mód keresendő, hogy csak tanoncziskolát végzett szakképzett pinceszerek nyerhessenek alkalmazást, a szegedi kamarának a miniszterhez tett azon felterjesztése, hogy a katonai lábbeli munkálatokért a kincstár a bőr időközi ár-emelkedésének megfelelőleg emelje az egyes iparosok számára fizetendő egységárakat. Tárgyalatott a helybeli kerégyártó iparosok válságos helyzetéről szóló beadvány, s a szakosztály meleg részvétellel határozta el azt, hogy ennek enyhítése iránt az ipartörvényi illető szakaszainak méltányos magyarázatát kieszközölni megkísérli. Tárgyalatott végül a sütő iparosoknak házi iparosoktól szenvedett sérelmei és több más ügyben adandó vélemény. Mindezen véleményezésekre határozatot a f. hó 5-én tartandó teljes ülés fog hozni.

— **Utóállítás.** Csütörtökön, május 5-én reggel 8 órakor utóállítás lesz a Pavillon laktanyában, amelyen a fősorozásról elmaradt védkötelesek is megjelenhetnek.

— **Bizottság a Hortobágyon.** A város gazdasági bizottsága ma, szerdán délelőtt fogja kiválogatni Udvarhelyi tb. tanácsos elnöklété alatt a tenyészállatok közül a fiatal bikákat.

— **Az ácsmesterek felhívása.** A Debreczeni Független Ujság tette szóvá először az ácsmesterek azon panaszát, hogy a közműves vállalkozók az építkezéseknél az ácsmunkákat is felvállalják és az ácsok, csak mint alvállalkozók kapják a munkát. Így aztán nemcsak az ácsok károsodnak ez által, hanem segédek is. Most aztán elhatározták, hogy a közművesektől többet nem vállalnak el munkát, csak közvetlenül az építetőkötől. Erre vonatkozólag a következő felhívást bocsátották ki:

Felhívás az építetőkötözönséghez! Mi, Debreczen város összes ácsmesterei, május 1-én tartott ülésünkön határozatilag teljes egyetértéssel kimondottuk, hogy a debreczeni közműves-mester vagy vállalkozó uraktól többé semmi néven nevezendő ácsmunkát sem anyaggal, sem anyag nélkül el nem vállalnunk s csakis az építetőkötözönséggel kötünk erre nézve egyezséget. Megelégtünk már, hogy az ácsmunkákat a közműves vállalkozók előlünk nyereszkesedésből elvállalták. A n. é. közönséget rászoktatták az együttes munka kiadására, mert így a maguk részére nagyobb eredményt reméltek. A haszon az övék volt, mi csak küzdöttünk s fizettük a jövedelmi adót. — Ezt a rendszert megszüntetjük. Az ácsmesterséget mi tanultuk, mi küzdöttünk érte, mi értünk hozzá, nekünk áll érdekünkben szolid, megbízható árszabályzatot teremteni s az ácsmunkák végzése és elvállalására igazság szerint is csak mi lehetünk jogosultak. Elhatározásunkra tisztelettel felhívjuk a n. é. építetőkötözönség figyelmét s kérjük, hogy ácsmunkákra egyedül s egyenesen csak ácsmestert méltóztassanak felhívni és meg-

bizni. Az a célunk, hogy jogunkkal élhesünk, hogy a munkát első kézből kaphassuk, a megrendelő igénye s nem a vállalkozó utasítása szerint készítsük s így kifogástalanabb s ne olyan munkát végezzünk, amelynek szolidaritásáról a fölött más vállalkozó már jó eleve levette. Biztosítjuk a nagy közönséget, hogy saját jó hírnevünk érdekében kettőzött buzgósággal fogunk a bizalomnak megfelelni. Magunkat a nagyközönség becses figyelmébe ajánlva, maradtunk tisztelttel: *A debreczeni ácsmesterek.*

— **Meghaltak.** Szakács Juliánna ev. ref. 22 hónapos csecsemő, Fazekas Istvánné ev. ref. 49 éves, Körösi Zsuzsanna ev. ref. 67 éves napszámosnő, Téglási Eszter ev. ref. 17 éves napszámosnő, Deme Zsófi ev. ref. 50 éves házcseléd.

— **Csige Ilonka meghalt.** A debreczeni színtársulat naivája, *Csige Ilonka*, *Csige Lajos* volt színész, jelenleg aradi lakatosmester és a zajtalanul gördülő vasredőnyök feltalálójának leánya, Kolozsvárt meghalt, az ottani női klinikán. A 17 éves, kedves leány halála a közönség körében nagy részvétet keltett. A halálhíre este a színházban terjedt el. *Csige Ilonka* mintegy két hét előtt vétette föl magát Kolozsvárt a női klinikára. A napokban az egyik debreczeni ujság azt írta, hogy tifuszban fekszik, most pedig az a hír, hogy halálát hashártyagyulladás okozta.

— **A szent-Erzsébet Egyesület gyűlése** tegnapelőtt szokásos helyiségében igen látogatott volt. A tárgysorozatban először felolvasták a múlt hóban tartott hangversenyéről szóló elszámolást. E szerint 540 kor. jut az egylet szegényeinek. Az összes közreműködőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Ezután Váradi Szabó Jánosné indítványozta, hogy a másodelnöknői állásra Bethlen Sarolta grófnőt válasszák meg. Az előterjesztés egyhangú helyeslésre találván, elnöknő vezetése alatt 5 tagú küldöttség ment a grófnő lakására, aki kijelentette, hogy a választást elfogadja. A népszerű és nagyműveltségű társelnöknő megnyerése mindenestre csak vívmány az egyesületre nézve. Szóba került továbbiakban egy nagyobb méretű nyári multság. Többen odanyilatkoztak, hogy célszerű volna ezt a többi nőegyletével karöltve rendezni. Ez uton városunk egész társadalma és a vidék is bevolna vonható és a multság jövedelmén a különböző nőegyletek arányosan osztozkodnának. Ezen kívül fokozná ez az egyetértést és békes együtt munkálást, a mi jótékonyágnak csak hasznára valnék. Határozatot nem hoztak, hanem a további teendőket az elnökségre és a rendezőbizottságra bízták. Tisztviselők végül betérjesztik jelentésüket, e szerint az egylet tényleges vagyona 2200 kor., a tagok száma folyton gyarapodóban, miért is helyenvalónak találják újabb segélyzenedőket felvenni! Mindjárt felis vettek többeket, közöttük a nemes város által koldusbottal elbocsátott három szegény, rokkant rendőrt is.

— **Nyomorgó család.** Hat apró gyermekével irtózatoss nyomorban N. S. volt napidijas, aki hónapok óta nem tud álláshoz jutni. Szép írása van, bizonyítványai kitünők, alkalmazást keres tehát szerény feltételek mellett, addig is pedig, amíg állást szerezhet, a jószívű emberbarátokhoz fordul, hogy ne hagyják elveszni éhen hat gyermekével. A címe megtudható a szerkesztőségünkben.

— **Mikor zárnak a könyvkereskedők?** A debreczeni könyvkereskedők elhatározták, hogy üzleteiket a mai naptól augusztus 20-ig este fél 8 órakor bezárják.

— **Tűz a kis kardalosnőnél.** Késő éjjel a „Debreczen” szálló 4. számú szobájában, amelynek lakója *Erdei Lili* kardalosnő, szobátűz ütött ki. Az ablakfüggöny és az ágy meggyuladt. *Erdei Lili*, aki magára zárta az ajtót, kétségbeesetten sikoltozott. *Benes Gyula* hentesmester a vendéglőben tartózkodott éppen és a sikoltozásra figyelmessé lett. Felrohant az emeletre és eloltotta a tüzet. *Erdei Lili* elájult, dr. *Burger Péter* orvos részesítette első segélyben. A kis kardalosnő egészen belebetegedett az ijedségbe, úgy hogy ágnak esett.

— **Vasárnap a homokkerti mulatságon** ernyő és sétabot maradt vissza, amelyeknek tulajdonosai jelentkezzenek a törvényszéki épületben (I. em. 101. sz. ajtó) Kozma Lajos teremőrnél, ahol elhagyott tárgyaikat átvehetik kellő igazolás után.

— **Sebestyén Géza búja.** A színtársulat kedvelt színésze, *Sebestyén Géza* kedden délután 5 darab 10 koronás bankot vnsztett el az utcán. Arra kéri lapunk utján *Sebestyén Géza* barátunk az esetleg becsületes megtalálót, hogy az 50 koronáját szolgáltassa vissza.

— **Talált pénztárcza.** Neuhauser Béla polgári iskolai tanuló tegnap reggel 1/28 órakor a Piacz-utcán, a Rickl-féle üzlet előtt egy pénztárczát talált. A pénztárczában néhány korona is van. Kellő igazolás mellett átveheti a tulajdonos; hogy hol? megmondja a szerkesztőség.

— **Tholozsky Nándor** az izr. hitközség főkántora lakását Széchényi-utca 25. sz. alá helyezte át.

x **Valódi angol és sollingeni aozélaru különlegességek,** zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellemek rendkívül olcsón kaphatók **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.

TÁVIRATOK.

Jókai Mór halálán van.

Késő éjjel táviratozza tudósítónk, hogy Jókai Mór, a nemzet koszorús költője *halálán van.* Délután 5 órakor állapotát komolynak jelezték az orvosok, este 10 órakor konziliumot tartottak felette és az orvosok oly veszélyesnek jelezték a helyzetet, hogy halála minden órában várható Jókai teljesen eszméletlen kívül van. Alig tud lélegzeni.

Tisza a királynál.

Tisza István miniszterelnököt déli 1 órakor fogadta kihallgatáson a király. A kihallgatás fél óráig tartott.

Elfogott áruló.

Varsóból táviratozzák, hogy ott letartóztatták azt az őrnagyot, aki a japánoknak eladta az összes orosz mozgósítási terveket.

Murad szultán halála.

Murad szultán, akit 1876 örültnek nyilvánított a seik-ülizlem és e miatt detronizált, palotájában, ahol háremébe volt 28 év óta zárva, meghalt.

Port Arturból menekülnek.

Szentpétervárról táviratozzák, hogy *Alexejev* tengernagy elrendelte, hogy a lakosság Mukdenbe költözzék. Ez a rendelkezés arra vall, hogy az oroszok már komolyan tartanak, hogy Port Arturt a szárazföld felől is körül zárják a japánok. Londonban arra következtetnek ebből, hogy az oroszok felakarják adni Port Arturt.

Japánok győzelme.

Tokióból megerősítik a hírt, hogy a Jalun való átkelés alkalmával történt összeütközéskor a japánok 28 ágyút foglaltak el az oroszoktól. A japánok új főhadiszállását Kiulicsengbe tették át.

Budapest közgyűlése.

Budapest szék és főváros közgyűlése izgatott hangulatban folyt le. Preyer Hugó ősmameluk a vasutas sztrájk ellen kelt ki és indítványozta, hogy üdvözöljék Tiszát. Fridvalszky Sándor (belvárosi sas) erélyesen leintette Preyert, a demokraták pedig kivonultak a teremből. Eötvös Károly kijelentette, hogy a főváros közgyűlésének semmi köze sincs a vasutas sztrájkhoz. De a közgyűlés többsége Preyer indítványát elfogadta.

Színház.

Szoer Ilonka első fellépte. Tegnap este a „Hoffmann meséi” előadásának reményében nagy érdeklődéssel és várakozással ment a közönség színházba. Mindannyian emlékeznek arra az óriási sikerre, melyet Szoer ebben a szerepben itt aratott, az örökszép melódiák helyett azonban a „Bob hercege” népszerű dallamai csendültek fel. Tagadhatatlan, hogy a gyönyörű hangú művésznő, ebben a szerepben is értékes alakítást nyújtott, különösen érdekes alkalmat nyit a közönségnek Felhő Rózsi, Rózsa Lili és a vendégművésznő alakításának az összehasonlítására. A mi első sorban az önekrészt illeti, végre láttunk egy szubrettet, aki nem a lábaival énekel. Szoer Ilonka énektudását különben nem kell ez alkalommal felfedezni. A játékban is sok temperamentumot fedeztünk fel. Az előadás is jó volt. Mindez azonban nem kárpótolt bennünket azért a veszteségtől, mely a kitűzött örökszép mű elmaradásával érte a közönséget.

Makó Lajos nem felebbez. A debreczeni színház jelenlegi színigazgatója, *Makó Lajos* tudvánlevőleg kisebbségben maradt *Zilahy Gyulával* szemben a színházpályázat feletti döntés alkalmával. A városi tanács 7 szóval 2 ellen *Zilahynak* adta a színházat. A tanácsi határozat ellen felebbezésnek volna helye a közgyűléshez, de *Makó*, mint értesülünk, *nem fog felebbezni.*

Komjáthy János Sátoraljauj helyen. Komjáthy János, a kassai színház igazgatója május hó 3-án nyitotta meg a sátoraljaujhelyi hathetes nyári szezon. Bemutató előadásul Beyerlein „Takarodó”-ja került színre zsufolt ház előtt.

Darabváltozás. A Szoer Ilona első beköszöntője annyiban nem volt szerencsés, hogy darab változással kezdődött. Az estére hirdett Hoffmann meséit, Karacs Imre tenorista betegsége miatt elhalasztották és a Bob herceget (a mely mára volt hirdetve)

rántották elő. Arról, hogy a váratlan darab változás következtében, az este előrántott Bob-herceg helyett, hogy ma mit adnak, Makó igazgató a közönséget értesíteni nem tartotta érdemesnek. Pedig ennyit még mindig elvárhatna a debreczeni közönség, de a vendégszereplő művész is Makó igazgatóéktól.

Szozer Ilona föléptel. A színházi iroda jelentése szerint. Csütörtökön a „Nebántsvirág” című énekes című kerül színre Szozer Ilonka vendégfelléptével.

Rejtett boldogság. A társulat drámai személyzete szorgalmasan tart színpadi próbákat Sudermann Hermann 3 felvonásos színművéből, melynek a címe „Rejtett Boldogság”. A színmű főbb szerepét Jeszenszky Irén, Menszáros Margit, Püspöky Rózi Csiky László, Pataki Béla, Iványi Antal, Szilágyi Aladár, Szabó Gyulus és Szabó Böske játsszák. A színműnek szombaton lesz a premierje.

Törvénykezés.

Tolvaj menyecske. Illyés Sándorné Bögre Zsófi hajdunánási menyecske, amíg a lakásadója özv. Breuer Hermanné Budapesten járt, feltörte a lakása ajtaját és a panaszos állítása szerint 40 koronát tőle ellopott. A gyanu reá irányult és es megmozgatásakor 20 koronát a szoknyája fodrába bevarrva, 12 koronát pedig ezüstben a kontyába ügyesen befonva találtak. A lopást beismerte, de állítása szerint csak 32 koronát lopott. A debreczeni törvényszék 6 hónapi börtönrre ítélte.

Nem fizetünk mert exlex van. Furfangos módon élt vissza a törvényen kívüli állapot idejében az egyik állami hivatal szolgája. A derek embert főnöke megbizta több, iparosok által beterjesztett számla kiegyenlítésével. Ezek tudva, hogy a hivatalban az ilyen dolgot rövidesen szokták elintézni, megkérték a szolgát, mi a kifizetés elmaradásának oka. A válasz erre az volt:

— Nem fizetünk, mert ex lex van.

Az ex-lex megszűntével került napfényre, hogy a szolga a rábizott összeget elsikkasztotta. Az éhhalálra azt hitte, hogy az ex-lex örökké tart.

Egy okleveles tanítónő. Tragikus tárgyalás folyt le a szegedi járásbíró előtt. Egy gyerekasszony zokogott a bíró előtt. A törvény szerint bünt követt el. Nem volt mit ennie, éhezett a gyermeke is s hogy megmentse azt a legrettenetesebb haláltól, hozzányult a máséhoz. Csak néhány korona volt a kár, de azt is megtérítette. A bíró felszólította a vádlott asszonyt, mondja el a védelmét. És elmondta, avagy jobban mondva elszírta. Rettenetes volt ez a védelem a társadalom az állam ellen. Szégyentől piruló arcát kezeibe rejtette és beszélt sirva, fuldokolva, szakadozottnan. A vádlott asszony okleveles tanítónő. A férje, akivel csak alig másfél éve kelt egybe, okleveles tanár. Néhány hónappal ezelőtt jöttek Szegedre, hogy szerencsét próbáljanak, mert sehol az országban nem tudtak állást nyerni. Kapott is a férje, nem ugyan tanári, hanem ideiglenes kataszteri díjnokságot. A tanár anyit fizetést kapott, mint a legnyomorultabb gyakornok. Fizetni kellett a hónapos butorozott szobát, fűteni kellett a télen, ketten ettek, s a 11 hónapos csecsemő is sirt. A megdöbbentő nyomor bejött tette őket. Fizetni kellett az orvost, a patikát. De a férje fizetése még a legszükségesebb élelemre is kevés volt. Egyszer, nagyon, de nagyon megszorult. Nem akart koldulni, s az éhhalál az éhség kinja gyötörte. Még a maga szenvedését eltűrte volna, de az ártatlan teremtését nem. Mikor az alkony le-

szállt a városra, kisurrant a nyomor hajlékából. Három párnát szorongatott a hóna alatt, a szobaasszony tulajdona. Szinte öröklően rohant vele a zálogházba, keresztül-szenvedve a poklok minden kínját. Este volt vacsora. Bevallja, mert így volt. Nem akarta megkárosítani szobaasszonyát: Azt gondolta, hogy elsőjén kiváltja és nem tud róla senki. Eszrevették és most idejuttatta a nyomor...

A törvény csak törvény, s legföljebb körülmények vannak, melyek enyhítik a vétséget. A bíró sikkasztás vétségeért 10 koronára pénzbírságra ítélte a szegény szerencsétlen nőt. De hol vegye a boldogtalan a 10 koronát?

Bűnügyi főtárgyalások. Május hó 4-án szerdán főtárgyalások Pataki István ellen lopás büntetéseért. Dehel János ellen lopás büntetéseért. Május hó 5-én csütörtökön főtárgyalások Kolozs Imre s társa ellen s. t. sértés büntetése, Szolonicz József ellen király-sértés vétsége. Kelemen Mihály ellen lopás büntetése. Goldmann Albert ellen sikkasztás büntetése. Május hó 6-án pénteken főtárgyalások Kovács Sándor ellen hatóság elleni erőszakért. Stern Sámuel ellen, zsarolásért. Szilágyi Péter s társa ellen lopás és orgazdaságért.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből.

ELSŐ FEJEZET.

Kis falucska szélén, a legutolsó házacska ajtaja előtt toprongyos, züllött külsejű vándorló legény állt meg. Bozontos szakállja, félrecsapzott haja nem volt valami bizalomkeltő. A konyhá ajtaja nyitva volt és a küszöbön csinos, fiatal leányka állt.

— Nem adna egy ital vizet hugom? — kérdezte a csavargó.

— Szivesen. Mindjárt — felelte a leány szolgálatkészen és pár pillanat múlva korsót hozott és a kútnál megmerítette.

— Tálcazt és poharat hozok még.

— Szükségtelen — felelte a vándorló legény és a korsót elvevén a leánytól, nagyot húzott belőle.

Nagyon jól eshetett neki az üdítő ital.

— Köszönöm — mondta és mialatt a korsót visszaadta, a csinos leányt alaposan szemügyre vette.

Tekintete szűrös és kellemetlen volt.

— Van itthon valaki?

— Nincs.

— Tehát egészen egyedül?

— Igen, de a bátyám, Ramsom nemsokára hazajön.

Az elrongyolódott alak szemei felcsillantak. Ugy látszik, gyönyörködött a szép leány üde arcának vonásaiban.

— Tehát senki sincs itthon — mormogta. Akkor talán be is mehetnék a szobába és kipihenhetném magam kissé. Vagy nem szabad?

— Mért ne? Ha éhes, akkor valamicske harapni valóval is szolgálhatok.

Gyönyörű juniusi idő járt. A nap melegen sütött, de nem perzselt.

Alig tudta elképzelni a leányka, hogy olyan erős, fiatal ember, mint ez a vándorló legény, aki clötte állt, faluról-falura csavargó és koldul.

— Mért nem áll munkába? — kérdezte tőle önkénytelenül.

— Nem arra születtem én — jegyezte meg a csavargó és durván röhögött.

Az ifju leány a házba sietett. A szemtelen csavargó követte.

Nagyon megijedt a leány, mikor észrevette, hogy a bizalomra éppen nem érdemes alak utána jó. Félt, de azért nem mert szólni, nehogy feldühösítse.

Széket tett az asztal elé és kérte, hogy foglaljon helyet. Majd kenyeret és hideg pecsenyét rakott eléje.

— Ez a legjobb eledel, ami itt kapható? — kérdezte a csavargó és helyet foglalt az asztalnál.

— No hiszen azt akármilyen ur is megeheti.

Mig a csavargó mohó étvágygyal falatozott, azalatt a leány hátrahúzódott az ajtóig és aggodalmasan tekintett le az országútra.

— Jön már a bátyja?

— Még nem látom.

— Hogy hívják szép hugom?

— Vane.

— Ugy? Csakugyan?

Az erős legény hátra fordult és merő tekintetét a leányra szegezte.

— Talán ismerős maga előtt ez a név? — kérdezte a leány kis idő muttán, arra gondolván, hátha személyesen is megismerheti a férfit.

Az ő legközelebbi szomszédjok legalább negyedmérföldnyire lakott és a házat árnyas fák rejtették el a kíváncsi szemek előtt. A leány belátta, hogy e kellemetlen idegen hatalmába került, ha rossz szándékai lennének.

— Vane, Vane — mormogta az. Mintha már hallottam volna e nevet. Ugyebár magácska pedig Viktória.

— Igen.

— No lám. A testvére Vane Rance. A fiut ösmertem, de akkor nem mutatkozott férfinak, hanem inkább gazembernek. Ki nem állhattam a Vane-családot, se az apát, se a fiut. Az öreg ugyebár már meghalt?

— Igen.

— Mikor?

— Esztendeje is elmúlt már annak.

— Nagyon jól van. Nem nagy kár érte.

Hirtelen vérbe borultak a csavargó szemei. Nehézkesen felállott az asztaltól. A leány már azt hitte, hogy távozni fog, de a kellemetlen vendégnek esze ágában sem volt.

— Együtt él a fivérével? — kérdezte hirtelen az idegen.

— Töbnyire.

— Viktória, hallotta már, hogy Rance beszélt Jounce Péterről.

Az idegen oldalvást nézett reá, de úgy, hogy a leány megborzadt tőle.

— Soha.

— Igazán? No igen, ő sohasem rokonszenvezt velem, sőt ki nem állhat — mormogta a csavargó. De egy csókot csak kapok, mielőtt távoznék? — tette hozzá és a leányhoz közeledett, aki a nyitott ajtón ki akart surranni, de nem volt elég gyors, mert a férfi elkapta a derekát és megölelte.

Ekkor a leány hangosan felsikoltott.

— Ne kiabájj, te kis bolond — szizegte a csavargó és egészen magához ölelte.

Már-már meg is csókolta a karjai közt vergődő leányt, amikor valaki a szobába lépett. Hatalmas ökölcsapást mért az érkezett a csavargóra, aki szédülten a falhoz ántorgott.

Viktória a jövevény karjai közé menekült. Magas, karcu testalkatu volt a jókor érkezett fiatal emher. Megjelenése kellemes, az öltözéke, mint a vadászoké.

— Gusztáv, mentsen meg — könyörgött a leány.

— Te gazember — kiáltott fel a fiatal vadász és fegyverét a csavargó mellének szegezte. Hogy mertél arra vetekedni fieszkó, hogy ezt a hölgyet bántalmazd?

Az elzüllött alak szemei vadul forogtak és e pillanatban a ruhája alá rejtett nagy kést rántotta elő.

— Siessen innen Vane kisasszony — kiáltotta a vadász. Ezt a gazembert meg akarom tanítani a tisztességre.

(Folytatjuk.)

Nyílttér.

**SZOLYVAI
Ásványviz.**

Elsőrendű szaktípusok vegyelmzése alapján Hthlon tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag-, gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**
Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaeozokban.
Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!
Borral igen üdítő ital!
Kapható minden jobb fűszerüzletben és az
Uradaimi ásványvizek bérletességénél
Szolyván (Bereg megye).
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

**Rendkívül leszállított árak
a májusi időnyre.**

Aki olcsó és megbízható árut akar u
m. **festék, lenolaj, firnisz, szoba
padló lackok, parketmáz, gépolaj,
tovattaszir és kocsikenőcs,** forduljon

Fazekas Kálmán

Hatvan-utca 6. sz.

festék, petroleum és zsiradék üzletébe
hol ezen szakba vágó cikketek **bámula-
tos olcsó áron** szerezhetik be.

Egy próbavásárlás meggyőződött.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
DEBRECZEN, kistemplombazár.
Óriási raktár

szőnyegekben,

Függöny, ág- és asztalterítő,
BUTORSZÖVETEK,

Linoleum.

!! OLCSÓ ÁRAK !!

**Klimatikus Szolyva-Hársfalva Hidegviz-
gyógyfürdő gyógyintézet**

(Bereg megyében.)

Posta és távirde a fürdő telepen.
(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és
sétányok.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyu-
viz és fürdők ez időn ujonnan és célszerűen át-
alakított sós és fenyőbőlegzési intézet, villany mas-
sage, természetes melegtej, juhsavó, mindezek cél-
szerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Járványmentes hely. Gyógyszertár.
Állandó fürdőorvos. Ket vendéglő.

Kitűnő ellátás és lakás.

Elsőrendű cigányzene.
GYÓGYJAVALLATOK:

Tüdőbajok, malária [mocsárláz] gége, hörg és
tüdőhurut, emésztetlenség, máj- és lépdegánatok,
vishólyaghurut, specifikus s görvélyes csontbán-
talmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás,
migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochon-
dria. Vérbajok, köszvény, görvély, bujakór,
delirium trem. potat. Női bajok, fehér folyás, sá-
p-
kór, havi zavaroknál.

Idény: májustól októberig.

Prospektussal s egyéb felvilágosítással szívesen
szolgál

a fürdőigazgatóság.

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben
már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők

előállítanak.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczsépitő s bőrpoló kenő-
csét, mely teljesen ártalmatlan,
nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üde-
séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztí-
tja s fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arczörösség,
májfolt, sömör, szeplo s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-
crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arczpor, mely az arcznak üde, ifju
szinben kapható u. m.: fehér, rózsas s crème színben. Kitűnő
illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által ve ekedik
minden mas készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Pró-
badoboz ára 50 fillér. A Mollitergin** a legki
Nagyobb doboz 1 és 2 kor. A Mollitergin

arcz s különösen kéz bőr ápoló folyadék, mely a bőrnek se-
lyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fe-
hériti az arcz- s kéz bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz
s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos s rögtöni! Nap-
égette vagy szélkifujta kezeket vagy arcz bőrt a legrövidebb
idő alatt üdév, finomná tesz. Megbarnult kezeket, eldur-
vult kéz bőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin
ára 1 korona.**

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkibul-
lást, a fejbőr megkor-
pásodását, a hajvégek meglörését s megóv a fejbőr beteg-
ségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű.
Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmat-
lan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajkenőcs ára 1 vagy
2 korona.**

Növényi hajkenőcs.
Dr. Borsos-féle
Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a
kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan-
olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz.
Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona. iztelen csukamájolaj

A Mihalovits-féle
teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz
s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

- China-bor
 - China-vas-bor.
 - Condurangó-bor.
 - Pepsin-bor
- 1 üveg ára
1 kor. 60 fill.

**Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében ver-
senyeznek minden e nemű készítménnyel.**

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Üzlethelyiség; 2 év óta hentes-üzlet azonnal kiadó. Külső-Vásártér 1. szám.

2 tanuló leány felvétetik a gőzmosódába 2 heti próba időre díjtanul, azután megfelelő fizetéssel.

Eladó Csokonai-utca 15. számú ház kedvező feltételek mellett. 1600-1800 kor. évi jövedelmet hoz.

Két fiú tanulónak felvétetik Gulyás Géza bádogshoz Debreczen, Hatvan-utca 15.

Kiadó egy csinosan butorozott külön bejárati szoba Simonffy u. 15. sz. a.

Svájczl órák törvényes jellel **Horváth óraművesnél** Debreczen, Hatvan-utca 2. Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályoz fali órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Eladó föld a Köntösgát mellett a nyomás-szelben 10 hold tanyaföld haláleset miatt eladó. Értekezhetni Seress Mihály honvéd kintinosnál.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. Ajánlja a legújabb tavaszi újdonságokat u. m. blouz kelméket, női felöltöket, férfi- és női szöveteket, tükröket, képeket és vásznakat a legkényelmesebb heti és havi részletfizetésre.

Kiadó utcai lakás 2 szoba, hálószoba, előszoba és konyhából álló lakás május 1-re kiadó. Simonffy-utca 44.

Boreczet, kitűnő, házilag készült eladó. Czim Hatvan-utca 9. a házmesternél.

2000 drb. nemes rózsató

válogatott fajokban, **cserepekben nevelt**, kapható kertészeti telepemen, Miklós-utca végén, kefégyár mellett.

Virág üzletemben **levágott és cserepes virágok, virág munkák izlésesen összeállítva** jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel

Janatka Alajos

műkertésznél

Debreczen, Piacz-utca 59.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

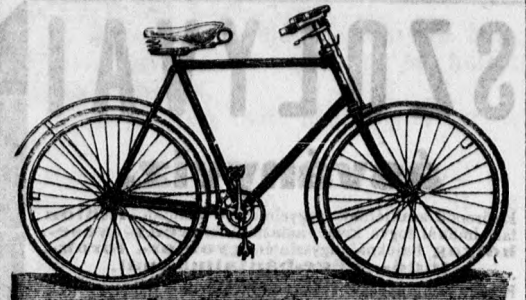
a legolcsóbb árak mellett vállal **épületeknél** előforduló **egyszerű és disz munkákat.**

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kivánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Schweitzer Testvérek cég

varrógép és kerékpár áruháza Debreczen, Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös újításokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő **olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre** is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben Nagy mechanikai javító műhely.

A tavaszi és nyári idényre érkezett mosó áru újdonságaimat u. m. **Cosmanosi duchesse szatténok, francia ka. tonok és batistok, piquék, át-törött fehér ajour és himzett batistok, fiú ruhákra való czérna szövetek, elsőrendű minőségű czérna fonal, Creás és Rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, csipke függönyök, ágy- és asztal terítők, saját készítettésű paplanok, harisnyák, keztyűk és mindennemű rövid árak raktárát olcsó szabott árak mellett ajánlja**

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet főtér, a nagytőzsde mellett.

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.

Mert ott a **602.000** kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a **400.000** „ főnyereményt

Mert ott 3-szor a **100.000** „ „

Mert ott 1-szer a **70.000** „ „

Mert ott 4-szer a **60.000** „ „

Mert ott 3-szor a **30.000** „ „

Mert ott 5-ször a **25.000** „ „

Mert ott 10-szer a **20.000** „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztálysorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

1/1 1/2 1/4 1/8 sorsjegyeket
12.— 6.— 3.— 150 koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje **BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. sz.**

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre I. osztályu eredeti **Magy. kir. szab. osztálysorsjegyet** a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím { Név :
Állás :
Lakhely :
Utolsó posta :

I A nem kívánt módosítástól mentő.